Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	6C/69/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7111202651
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Žišková
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2013:7111202651.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, samosudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, v právnej veci navrhovateľov v 1. rade L. C., U.. XX. XX. XXXX, R. E. XX, E., D. A., v 2. rade E. C., U.. XX. XX. XXXX, R. E.K. XX, E., D. A.L., v 3. rade M. E., U.. XX. XX. XXXX, R. E. XX, N. L., D. A., proti odporcom v 1. rade Tatry Mountain resorts, a. s., so sídlom Demänovská Dolina 72, Liptovský Mikuláš, IČO: 31 560 636, zastúpeného JUDr. Barborou Kubošiovou, advokátkou so sídlom Košická 2624/32, Poprad, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu v 1. rade, Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 70, v 2. rade Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, za účasti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

Odporca v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľom v 1. a 2. rade náhradu nákladov spojených s pohrebom L. C. čiastku 1 127,78 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke v 1. rade aj navrhovateľovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy, každému po 5 000,-eur, v lehote
3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku sa návrh z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, doručeným pôvodne Okresnému súdu Košice I dňa 31. 01. 2011, navrhovatelia v 1. - 3. rade uplatnili voči odporcom v 1. a 2. rade náhradu škody a to navrhovatelia v 1. a 2. rade úrazovú pozostalostnú rentu každý po 312,50 eur mesačne a náhradu nákladov spojených s pohrebom L. C. spolu vo výške 6 600,-eur. Každý z navrhovateľov okrem toho žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch po 1 000 000,- eur. Podaním zo dňa 17. 02. 2011 navrhovatelia v 1. - 3. rade znížili nárok na priznanie nemajetkovej ujmy každý na sumu 50 000,-eur. Po tom, ako bola vec postúpená tunajšiemu súdu, bolo uznesením zo dňa 15. 06. 2011, č. k. 6C/69/2011-34 zastavené konanie v časti, pokiaľ bol návrh vzatý späť a to ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy po 95 000,-eur v prospech každého z navrhovateľov.

Navrhovatelia odôvodnili návrh tým, že dňa 31. 01. 2009 okolo 16,45 hod. na lyžiarskej trati Biela púť v lyžiarskom stredisku Jasná - Nízke Tatry, upravoval zamestnanec odporcu v 1. rade N. O., povrch lyžiarskej trate na snežnom pásovom vozidle Kässbohrere Pisten Bully 300 W Landahar (ďalej len „pásové vozidlo“). Napriek tomu, že zamestnanec odporcu v 1. rade nemal náležitý rozhľad z vozidla smerom dozadu a na lyžiarskej trati sa v tej dobe nachádzali lyžiari, vykonával úpravu trate tak, že s

vozidlom cúval a pri tejto činnosti prešiel L. C., nar. 20. 01. 1981, ktorá bola dcérou navrhovateľov v 1. a 2. rade a snúbenicou navrhovateľa v 3. rade. Smrť L. C. bola potom vyvolaná osobitnou povahou prevádzky vozidla a spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v tejto prevádzke a za takto spôsobenú škodu zodpovedá prevádzateľ uvedeného motorového vozidla, teda odporca v 1. rade. Zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla je postavená na objektívnej princípe, t. j. bez ohľadu na zavinenie. Voči odporcovi v 2. rade, ako poistiteľovi, s ktorým mal v čase vzniku škodovej udalosti odporca v 1. rade uzatvorenú poistnú zmluvu, si navrhovatelia uplatnili svoj nárok na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 823 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“) v spojení s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a/ a § 15 ods. 1 zákona 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhovatelia žiadali zaviazať obidvoch odporcov spoločne a nerozdielne k náhrade nákladov spojených s pohrebom podľa § 449 ods. 2 Obč. zák. vo výške 6 600,-eur. Súčasne navrhovatelia v 1. a 2. rade žiadali priznať mesačnú rentu každý po 312,50 eur od podania návrhu (31. 01. 2011) s poukazom sa ustanovenie § 448 Obč. zák. keď tvrdili, že nebohá L. C. si počas života dobrovoľne voči rodičom plnila vyživovaciu povinnosť a to ročne v sume 7 500,-eur. Nebohá dcéra bola schopná sama sa živiť a navrhovatelia v 1. a 2. rade túto výživu potrebovali. Všetci traja navrhovatelia si súčasne voči obidvom odporcom uplatnili nárok aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 11 a 13 Obč. zák.. Návrh odôvodnili tým, že L. C.ń. sa narodila ako druhá zo štyroch detí navrhovateľov v 1. a 2. rade, bola veľmi energická, spoločenská a prívetivá, mala veľmi dobrý vzťah k rodičom a v rámci vynikajúcich a srdečných rodinných väzieb aj napomáhala k finančnému zaisteniu svojich dvoch mladších súrodencov. Nebohá sa starala o svojich rodičov, poskytovala im nielen citovú a morálnu podporu, ale v značnej miere aj finančnú. Navrhovateľ v 3. rade a L. C. boli zasnúbení, dňa 18. 04. 2009 mienili uzavrieť manželstvo, mali už zabezpečený kostol, kňaza, svadobné šaty, pozvánky, sálu v ktorej sa mala uskutočniť svadobná hostina a všetky formality súvisiace s prípravou svadby. Úmrtie úplne znemožnilo ďalšie rozvíjanie jej vzťahu jednak k rodičom, ako aj k nastávajúcemu manželovi.

Navrhovatelia v 1. a 2. rade vo svojich výpovediach zotrvali na podanom návrhu. Uviedli, že nebohá dcéra bývala od miesta ich bydliska asi 80 km a domov dochádzala dvakrát mesačne. Vo výpovedi na pojednávaní dňa 16. 08. 2012 navrhovateľka v 1. rade uviedla, že nebohá dcéra bývala pri Varšave v prenajatom byte, za ktorý platila 250,-zlotých mesačne, ale na pojednávaní dňa 05. 02. 2013 uviedla, že dcéra bývala u sestry jej manžela (navrhovateľa v 2. rade). Pracovala v Karefure ako obchodník s príjmom okolo 2 000 - 3 000,-zlotých. Popri zamestnaní ešte študovala na vysokej škole - nemala ešte obhájenú diplomovú prácu. Navrhovatelia v 1. a 2. rade uviedli, že dcéra L. im aj finančne vypomáhala pri rekonštrukcii domu, kde finančne prispela na výmenu okien a kúpu pece. Do domácnosti prispievala aj tým, že kupovala svojim súrodencom hračky, knižky a oblečenie, topánky a keď mohla, tak im pomohla aj finančnou hotovosťou, menšími sumami napr. na zaplatenie rôznych poplatkov za domácnosť. Dcéra L. nebola zaviazaná prispievať im na výživu rozhodnutím súdu ani rozhodnutím iného orgánu v Poľskej republike. Okrem nebohej dcéry majú ešte tri deti, najstarší syn pracuje v Anglicku, kde má rodinu a mladšie deti Y.M., U.. XX. XX. XXXX a N., U.. XX. XX. XXXX žijú s nimi. Uviedli, že pracujú v poľnohospodárstve na vlastnom gazdovstve, ktoré má plochu asi 9,8 ha. Navrhovateľ v 2. rade konkretizoval náklady spojené s pohrebom dcéry, keď za pomník zaplatili okolo 5 500,-zlotých v hotovosti kamenárovi a 3 200,-zlotých za osadenie samotného pomníka na hrob. Na kar vynaložili 7 000,-zlotých, keď prítomných bolo asi 150 ľudí. V súvislosti s cirkevným pohrebným obradom zaplatili asi 2 700,-zlotých, za šaty do truhly 600,-zlotých, pohrebná firma si zaúčtovala 2 200,-zlotých za prepravu nebohej na cintorín a za pohrebné služby pri pohrebe. Zo Sociálnej poisťovne v Poľskej republike dostali jednorazovú dávku vo výške 6 000,-zlotých na pohreb dcéry. Navrhovateľka v 1. rade poberá sociálne dávky vo výške 500,-zlotých, navrhovateľ v 2. rade poberá zdravotný dôchodok vo výške 470,-zlotých mesačne a z poľnohospodárskej činnosti má príjem okolo 250 - 300,-zlotých mesačne.

Navrhovateľ v 3. rade uviedol, že s nebohou L. sa poznali 4 roky, plánovali svadbu na ktorú už mali všetko pripravené. V čase, keď sa stal úraz on nepracoval, s nebohou L. žili z jej príjmu. Navrhovateľ v 3. rade na pojednávaní dňa 16. 08. 2012 tvrdil, že spolu s nebohou L. bývali v prenajatom 2-izbovom byte, za ktorý mesačne platili 500,-zlotých s tým, že nájomné platila nebohá L., ktorá bola v tom čase príjem okolo 4 500,-zlotých. Na základe výhrad rodičov nebohej, navrhovateľ pojednávaní dňa 05. 02. 2013 uviedol, že neb. L. ho navštevovala v byte, ktorý sa nachádza v rodinnom dome jeho rodičov s tým, že užívali jedno poschodie tohto domu. Udalosť zo dňa 31. 01. 2009 navrhovateľ v 3. rade popisoval tak, že na Slovensko prišli partia 6 osôb v uvedený deň predpoludním a deň strávili v Jasnej na zjazdovke č. 13 plus. O 15,30 hod. sa vyviezli hore poslednou jazdou vleku a následne sa išli najesť do reštaurácie. Podľa výpisu z

telefonických hovorov zistil, že po 16,15 hod. si spolu s L. pripli snowboardy a išli dole zjazdovkov. L. nebola veľmi zdatná snowboardistka, ale mala viac, ako základné lyžiarske schopnosti. Keď začali s jazdou smerom dole, navrhovateľ v 3. rade zaznamenal na zjazdovke dva ratraky, z ktorých jeden sa pohyboval - ten, ktorý zrazil L., vtedy stál. Navrhovateľ v 3. rade uviedol, že v tom čase na zjazdovke neboli žiadne zákazové tabule ani páska, ktorá by ohraničovala miesto, na ktorom sa pracovalo. Videl priebeh samotného úrazu, L. spadla na chrbát, pričom na nohách mala pripnutý snowboard. V tom čase pásové vozidlo stálo. Keď sa L. postavila, tak sa toto vozidlo začalo pohybovať smerom dozadu. L. mu mávala, ale napriek tomu ju vozidlo prešlo. Navrhovateľ v 3. rade uviedol, že veľmi zle znášal úmrtie L., asi pol roka mal depresie, nekontaktoval sa s ľuďmi, mal dokonca samovražedné úmysly, pričom mu pomohla návšteva psychológa. Na prvom pojednávaní tvrdil, že nemá známosť s inou ženou, pričom na druhom pojednávaní dňa 05. 02. 2013 uviedol, že má 4-mesačné dieťa, s matkou tohto dieťaťa nie sú manželia a nevedú ani spoločnú domácnosť.

Odporca v 1. rade žiadal návrh ako nedôvodný zamietnuť, nakoľko nebola preukázané jeho zodpovednosť za vzniknutú škodu. Inak poukázal na to, že nárok navrhovateľov na priznanie pozostalostnej úrazovej renty je nedôvodný, keď nie je možné v tomto prípade aplikovať ustanovenie § 448 Obč. zák. a § 92 zákona o sociálnom poistení - nebohá v čase smrti nebola rozhodnutím súdu ani iného orgánu zaviazaná prispievať navrhovateľom v 1. a 2. rade na výživu, pričom navrhovateľom v 1. a 2. rade ani nevznikol nárok na výživné tak, ako je upravené v § 66 a 75 Zákona o rodine. Plneniu vyživovacej povinnosti detí voči rodičom predchádza vyživovacia povinnosť medzi manželmi navzájom, pričom v konaní bolo preukázané, že navrhovatelia v 1. a 2. rade neboli odkázané výživou na neb. dcéru. Naviac preukázané zárobkové možnosti ani neumožňovali nebohej, aby prispievala pravidelne navrhovateľom na ich výživu, pretože zabezpečovanie jej vlastných potrieb prevyšovalo jej zárobkové možnosti. Pokiaľ prispela jednorazovo na rekonštrukciu domu, nemôže sa jednať o plnenie vyživovacej povinnosti tak, ako to majú na mysli právne predpisy. Neboli preukázané pohrebné náklady vo výške 6 660,-eur, pretože z predložených listín vyplývajú tieto náklady vo výške 2 545,62 eur, pričom aj táto suma prevyšuje maximálnu výšku pohrebného 2 323,58 eur, upravenú v § 449 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. , z čoho nárok na zriadenie pomníka a úpravu hrobu je 663,88 eur. Takisto za neprimerane vysokú označil odporca v 1. rade uplatnenú nemajetkovú ujmu, keď poukázal na nutnosť zohľadniť kritériá, za ktoré sa považuje závažnosť vzniku nemajetkovej ujmy, okolnosti, za ktorých k tejto ujme došlo skutočnosť, že odporca v 1. rade poskytol navrhovateľom morálne zadosťučinenie listom zaslaným prostredníctvom veľvyslanectva Poľskej republiky. Odporca v 1. rade žiadal zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k úrazu, pretože odporkyňa porušila zákonnú prevenčnú povinnosť upravenú v § 415 Obč. zák. a porušila aj čl. 8 a čl. 12 Bieleho kódexu. Táto totiž jazdila po uzavretej zjazdovke, hoci z výpovede navrhovateľa v 3. rade vyplývy, že zhora videli na lyžiarskom svahu pracovné stroje. Odporca v 1. rade uviedol, že splnil všetky povinnosti, aby predišiel vzniku škody, a potom žiadal vychádzať zo spoluzavinenia poškodenej v rozsahu 100 % a návrh zamietnuť.

Odporca v 2. rade, ktorý súčasne sám vstúpil do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu v 1. rade, žiadal návrh zamietnuť pre nedostatok svojej vecnej pasívnej legitimácie. Navrhovatelia uplatňovali nárok voči odporcovi v 2. rade odvolávajúc sa na ustanovenie § 15 zákona 381/2001 Zb., ale nakoľko odporca v 1. rade nemal s odporcom v 2. rade uzavreté povinné zmluvné poistenie pásového vozidla, nie je daná ani priama žalovateľnosť poisťovne. Ako vedľajší účastník na strane odporcu v 1. rade žiadal návrh na priznanie výživného zamietnuť, nakoľko neexistuje žiadne rozhodnutie súdu ani iného orgánu, ktorým by bola L. C. uložená vyživovacia povinnosť voči rodičom a nebolo ani preukázané, že by takúto vyživovaciu povinnosť bola poskytovala. Príspevok na rekonštrukciu domu nie je možné stotožniť s plnením vyživovacej povinnosti v zmysle zákona. Naviac, neb. L. C. ani nemohla poskytovať navrhovateľom v 1. a 2. rade výživné vzhľadom na svoje príjmy a výdavky. Okrem toho príjem každého z navrhovateľov prevyšuje príjem minimálneho dôchodku v Poľskej republike. Uplatnené nároky spojené s pohrebom odporca v 2. rade považoval za nepreukázané a neprimerane vysoké, keď od vynaložených nákladov je potrebné odpočítať 6 000,- zlotých, ktoré navrhovateľom v 1. a 2. rade bolo vyplatené Sociálnou poisťovňou v Poľskej republike. Takisto za neprimerane vysoké považoval náklady spojené s karom, vzhľadom na sociálnu situáciu popisovanú samotnými navrhovateľmi v 1. a 2. rade a poukázal tiež na limitovanú výšku nákladov spojených s pohrebom. Vedľajší účastník spochybnil aj vecnú pasívnu legitimáciu odporcu v 1. rade ako prevádzateľa motorového vozidla, keď poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo/2563/2005 ktorý konštatoval, že leasingového nájomcu nemožno považovať za prevádzateľa motorového vozidla. Poukázal aj na spoluvinu poškodenej, ktorá porušila prevádzkový poriadok lyžiarskeho strediska, Biely kódex, ako

aj všeobecnú prevenčných povinností. V konaní bolo preukázané, že na zjazdovke sa nachádzalo množstvo oznámení a upozornení z ktorých bolo možné zistiť, že zjazdovka je uzavretá, pričom L. C. sa vydala po trase aj keď videla, že sa na nej nachádzajú ratraky, trasa je neupravená a sama nebola zdatnou snowboardistkou. Škoda preto vznikla výlučným zavinením nebohej a aj z toho dôvodu odporca v 2. rade, aj ako vedľajší účastník na strane odporcu v 1. rade, žiadal návrh zamietnuť.

Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že dňa 31. 01. 2009 okolo 16,45 hod., utrpela L. C. (občianka Poľskej republiky) smrteľný úraz na zjazdovke v Jasnej - Nízke Tatry, kde ju prešlo pásové vozidlo, ktoré vykonávalo v tom čase úpravu zjazdovky. Navrhovatelia si v tomto konaní uplatňujú dva samostatné nároky a to nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich osobnostných práv. V danom prípade škoda na zdraví viedla k usmrteniu poškodenej na území Slovenskej republiky, preto podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia ES č. 764/2007 je rozhodným právom na posúdenie zodpovednosti za škodu právny poriadok Slovenskej republiky. Vzhľadom k tomu, že škoda vznikla na území Slovenskej republiky, nie je právne významné posudzovať, či sa jednalo o dopravnú nehodu alebo nie, nakoľko aj podľa
čl. 3 Haagskeho dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody (vyhláška č. 130/1976 Zb.), sú rozhodným právom vnútorné predpisy štátu na území ktorého došlo k nehode. Nariadenie ES č. 864/2007 sa však nevzťahuje na druhý uplatnený nárok, t. j. na právo na ochranu osobnosti. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. g/ tohto nariadenia z jeho pôsobnosti sú vylúčené mimozmluvné záväzky, vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti, vrátane poškodenia dobrého mena. Vzhľadom na absenciu úpravy Európskej únie, je potrebné pri určení rozhodného práva vychádzať z ustanovenia § 15 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, podľa ktorého nároky na náhradu škody ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody. Preto aj na tento nárok sa použije právo Slovenskej republiky.

L. C. utrpela úraz na zjazdovke, kde ju prešlo pásové vozidlo v rámci výkonu činnosti odporcu v 1. rade - úprava zjazdovky. Pásové vozidlo je motorovým vozidlom v zmysle § 427 ods. 2 Obč. zák., a potom nárok na náhradu škody je potrebné posudzovať podľa ustanovení § 427 a nasl. Obč. zák. - nejedná sa teda o zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou v zmysle § 420a Obč. zák., pretože použitie tohto ustanovenia by prichádzalo do úvahy iba vtedy, ak by nebolo možné použiť niektoré z prípadov osobitnej zodpovednosti.
Pásové vozidlo, ktorým bol spôsobený úraz, výrobné číslo WKU5825MA 6L012944, bolo v čase nehody vlastníctvom leasingovej spoločnosti ČSOB Leasing,
a. s. Bratislava. Pôvodne predávajúci Termont, s. r. o. Martin uzatvoril so spoločnosťou Jasná - Nízke Tatry, a. s., Demänovská Dolina (teraz pod obchodným menom Tatry mountain resorts, a. s., so sídlom Demänovská 7, Liptovský Mikuláš - odporca v 1. rade) ako kupujúcim, kúpnu zmluvu č. 8/06 zo dňa 20. 10. 2006, na vozidlo Pisten Bully 300 W, číslo podvozku WKU5825MA6L012944, rok výroby 2006. Zo správy Termont, s. r. o. Príbovce zo dňa 10. 12. 2012, založenej v spise tunajšieho súdu 1T/68P/2010 vyplýva, že po dohode so spoločnosťou Jasná - Nízke Tatry, a. s. bol dňa 02. 01. 2007 predaj uvedeného snežného pásového vozidla zmenený leasing prostredníctvom spoločnosti ČSOB Leasing, a. s. s tým, že súdu bola predložená aj kúpna zmluva zo dňa 02. 01. 2007, medzi predávajúcim Termont, s. r. o. Martin, kupujúcim ČSOB Leasing, a. s. a Jasnou - Nízke Tatry, a. s., Demänovská Dolina, ako „leasingový nájomca“ alebo „zákazník“. Z tejto kúpnej zmluvy vyplýva, že miestom plnenia bolo sídlo zákazníka a odovzdaním sa rozumelo odovzdanie zákazníkovi podľa dohodnutých podmienok. Zo správy Termont, s. r. o. Príbovce súčasne vyplýva, že snežná pásové vozidlá PistenBully 300 W neboli štandardne vybavené zadnými kamerami. Od roku 2006 boli tieto vozidlá nahradené novou „generáciou“ vozidiel PistenBully 600 W a tieto vozidlá bolo možné na základe opcie vybaviť aj zadnou kamerou. Do 31. 01. 2009 boli dodané pre spoločnosť Jasná - Nízke Tatry, a. s. dve snežné pásové vozidlá PistenBully 600 W, u ktorých si odberateľ v rámci opcie objednal aj zadné kamery - je preto nesporné, že na pásom vozidle ktorým bola spôsobená nehoda dňa 31. 01. 2009, nebola nainštalovaná zadná kamera, pričom v tom čase odporca v 1. rade disponoval dvoma snežnými pásovými vozidlami novšej generácie, ktoré takéto zariadenie mali nainštalované. Dané vozidlo nemalo charakter cestného motorového vozidla, a preto podľa predpisov platných v čase vzniku škody, toto vozidlo nebolo povinne zmluvne poistené. Užíval ho však odporca v 1. rade pre účely svojho podnikania, t. j. ako pásové vozidlo na úpravu zjazdoviek.

Aj keď odporca v 1. rade v čase vzniku škody nebol vlastníkom daného motorového vozidla, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pôvodne toto vozidlo od majiteľa kúpil on a následne (zrejme z titulu

zmeny financovania) toto vozidlo nadobudol prostredníctvom leasingovej spoločnosti. Potom odporca v 1. rade bol prevádzateľom tohto motorového vozidla a zodpovedá za vzniknutú škodu v zmysle § 427 ods. 2 Obč. zák.

Podľa § 448 Obč. zák. fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podľa § 92 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení
(1) Fyzická osoba voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.
(2) Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1).

Podľa § 66 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine deti, ktoré sú schopné sami sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Z citovanej právnej úpravy potom vyplýva, že navrhovatelia v 1. a 2. rade nespĺňajú zákonné predpoklady pre priznanie pozostalostnej úrazovej renty, nakoľko L. C. za života nebola zaviazaná rozhodnutím súdu ani iného orgánu, prispievať navrhovateľom v 1. a 2. rade na ich výživu. Dokazovaním bolo zistené, že navrhovatelia v 1. a 2. rade ani neboli výživou odkázaní na nebohú dcéru, nakoľko obidvaja majú príjem a to navrhovateľka v 1. rade 500,-zlotých mesačne a navrhovateľ v 2. rade zdravotný dôchodok vo výške 470,-zlotých. Obidvaja popri tom hospodária na gazdovstve, ktoré má plochu 9,8 ha, pričom podľa vlastného tvrdenia z tohto majú príjem 250 - 300,-zlotých. Pokiaľ by aj navrhovatelia boli výživou odkázaní na svoje deti v zmysle § 66 Zákona o rodine, možnosti a schopnosti neb. L. a jej majetkové pomery by jej neumožňovali plniť si túto vyživovaciu povinnosť. Nebohá L. podľa výpovede navrhovateľky v 1. rade mala príjem okolo 2 000 - 3 000,-zlotých, podľa výpovede navrhovateľa v 3. rade mala príjem okolo 4 500,-zlotých mesačne, pričom z výpisu z jej banky vyplýva, že v novembri 2008 jej zamestnávateľ Karefur poukázal 4 530,75 zlotých, čo podľa kurzového lístka k 01. 01. 2009 (zavedenie meny euro v SR) bolo 1 091,-eur. L. však študovala popri zamestnaní, kde za konzultácie na vysokej škole podľa počtu dní platila 3 000 - 5 000,-zlotých. Aj keď navrhovatelia v priebehu konania zmenili výpoveď ohľadne spolužitia nebohej s navrhovateľom v 3. rade je nesporné, že L. platila nájomné za byt pri Varšave (podľa navrhovateľky v 1. rade 250,-zlotých a podľa navrhovateľa v 3. rade 500,-zlotých). Potom nebohá ani nemala také zdroje finančných prostriedkov, aby mohla pravidelne prispievať svojim rodičom na ich výživu. Pokiaľ L. jednorazovo prispela rodičom na rekonštrukciu domu - výmenu okien a pece, nemožno túto skutočnosť kvalifikovať ako plnenie zákonnej vyživovacej povinnosti. Súd preto návrh navrhovateľov na priznanie pozostalostnej úrazovej renty mesačne po 312,50 eur pre každého, zamietol.

Podľa § 449 ods. 2 Obč. zák. pri usmrtení sa uhrádzajú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

Podľa § 2 ods. 1, 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka:
(1) Primerané náklady spojené s pohrebom sa určia podľa pracovnoprávnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania.
(2) Náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 eur.

Podľa § 101 ods. 1, 2, 3, zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31. 12. 2012

(1) Ak poškodený zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, má ten, kto uhradil náklady spojené s pohrebom, nárok na ich náhradu.
(2) Za náklady spojené s pohrebom sa podľa tohto zákona považujú najmä

a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu,
b) náklady na spopolnenie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou,
c) cintorínske poplatky,
d) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule,
e) náklady na úpravu hrobu.
(3) Suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 50 000 Sk (1 659,70 eur). Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 rovnako.

Podľa § 94 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., sumy platné k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšujú vždy od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka o percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 2.

V zmysle citovanej právnej úpravy, maximálne sumy náhrad, ktoré sú platné k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšujú vždy od 1. januára nasledujúceho roka o percento zvýšenia dôchodkovej dávky, určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa § 82 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Zvýšenie maximálnych súm nebolo v roku 2005 vykonané podľa
§ 82 zákona ale mimoriadne, a to indexom 1,075 podľa § 293e zákona v znení zákona č. 244/2005 Z. z na sumu 53 750 Sk. Potom maximálna suma náhrady nákladov spojených s pohrebom (§ 101 ods. 2) sa podľa § 101 ods. 3 zákona od roku 2006 zvyšovala nasledovne:
- od 1. júla 2006 zo sumy 53 750 Sk o 5,95 % na sumu 56 949 Sk,
- od 1. júla 2007 o 6,25 % na sumu 60 509 Sk,
- od 1. júla 2008 sa zvýšila o 5 % na sumu 63 535 Sk,
- od 1. januára 2009 sa zvýšila o 6,95 % na sumu 2 255,56 eur.
Vzhľadom na uvedené, potom v čase vynaloženia pohrebných nákladov bola zákonom určená ich maximálna výška 2 255,56 eur, z čoho náhradu na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu bola najviac 663,88 eur.

Vypočutím navrhovateľov bolo preukázané, že všetky pohrebné náklady vynaložili rodičia nebohej. Títo listinnými dokladmi preukázali, že zaplatili za pohrebné služby v súvislosti s pochovaním dcéry dňa 11. 02. 2009 sumu 5 575,-zlotých (vzhľadom na aktuálny menový kurz 1 215,97 eur), za truhlu dňa 05. 02. 2009 zaplatili 5 575,-zlotých (vzhľadom na aktuálny menový kurz 1 199,31 eur). Vypočutím navrhovateľa v 2. rade bolo zistené, že v súvislosti s pohrebom dcéry zaplatili pre cirkev asi 2 700,- zlotých - súdu bol predložený doklad vystavený Katolíckou cirkvou v Sanniki z ktorého vyplýva, že dňa 09. 02. 2009 navrhovateľ v 2. rade zaplatil v súvislosti s pohrebom dcéry L. C. poplatok 2 029,-zlotých a 500,-zlotých, čo je spolu 2 529,-zlotých (po prepočte podľa vtedy aktuálneho menového kurzu 564,07 eur). Navrhovateľ v 2. rade tvrdil, že podľa miestnych zvyklostí po pohrebe sa konal kar, za ktorý zaplatili 7 000,-zlotých (čo podľa menového kurzu k 11. 02. 2009 je 1 526,78 eur). Aj keď navrhovatelia o tom nepredložili listinný dôkaz je zrejmé, že kar vystrojili, a potom súd uznal aj túto pohľadávku uplatnenú navrhovateľovi v 1. a 2. rade. Navrhovatelia v 1. a 2. rade preto maximálne vynaložili v súvislosti s pohrebom dcéry 4 506,13 eur a po odpočítaní pohrebného 1 308,67 eur (vyplateného sociálnou poisťovňou v Poľskej republike vo výške 6 000,- zlotých), ich náklady boli 3 197,46 eur. Vzhľadom na ustanovenie § 101 ods. 3 zákona o sociálnom poistení však maximálnu suma náhrady týchto nákladov by bolo možné priznať vo výške 1 591,68 eur (2 255,56 - 663,88). Navrhovatelia v 1 a 2. rade zriadili pomník pre dcéru, za ktorý zaplatili dňa 01. 06. 2009 sumu 5 450,- zlotých (1 221,42 eur). S poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. však náklady na zriadenie pomníka je možné priznať maximálne do výšky 663,88 eur.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 Obč. zák.
(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Nebohá L. C. tragicky zahynula počas dovolenky, predtým bola zdravá a potom je nepochybné, že jej usmrtením došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľov v 1. a 2. rade, ako rodičov a navrhovateľa v 3. rade ako snúbenca. V zmysle platných právnych predpisov v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva súd vychádzal z toho, že právo na rodinný život je súčasťou práva na súkromie a v podmienkach Slovenskej republiky používa súdnu ochranu prostredníctvom inštitútu ochrany osobnosti. Náhlou smrťou dcéry došlo jednoznačne k nezvratnému narušeniu dovtedajších rodinných vzťahov medzi rodičmi a dcérou. Smrť nastala dôsledkom úrazu, pričom vodič pásového vozidla bol (aj keď zatiaľ neprávoplatne) v konaní tunajšieho súdu vedeného pod sp. zn. 1T/68/2010 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, pričom výkon tohto trestu súd podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu vo výmere 2 roky. Súčasne bol N. O. uložený aj trest zákazu činnosti viesť snežné pásové vozidlá po dobu 1,5 roka.

Skutočnosť, že navrhovateľom v 1. a 2. rade zahynulo dieťa je sama o sebe takým zásahom, že rodičia, ako oprávnené osoby, majú právo domáhať sa ochrany osobnosti. Ide totiž o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Smrť dieťaťa je natoľko vážnym zásahom do osobnosti rodičov, že sústrasť prejavená listom zo dňa 02. 02. 2009 prostredníctvom Veľvyslanectva Poľskej republiky nie je dostatočným zadosťučinením. Pokiaľ však ide o výšku peňažného zadosťučinenia treba vychádzať zo skutočnosti, že hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri náhlom úmrtí blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Súd pri posudzovaní nároku navrhovateľov v 1. a 2. rade zohľadnil, že dcéra navrhovateľov v čase smrti mala 28 rokov, žila už v podstate samostatne, keď bývala v mieste svojho pracoviska a popri práci aj študovala. Navrhovatelia majú ešte ďalšie tri deti a aj keď táto skutočnosť samozrejme nezmierňuje ich bolesť, bolo potrebné zohľadniť možnosť navrhovateľov v 1. a 2. rade naplniť svoje rodičovské väzby vo vzťahu k ďalším deťom. Súd preto za primerané finančné zadosťučinenie považoval sumu 10 000,-eur pre každého z rodičov. Pokiaľ ide o navrhovateľa v 3. rade, tam súd nezistil dôvod pre priznanie finančného zadosťučinenia. Je nesporné, že navrhovateľ v 3. rade mal s nebohou partnerský vzťah, uvažovali o uzavretí manželstva, ale nebolo preukázané, že úmrtie snúbenice je takou stratou blízkeho človeka a s tým súvisiace utrpenie a bolesť, ktoré by malo byť odškodňované ako nemajetková ujma aj v peniazoch. Navrhovateľ v 3. rade a nebohá L. neboli manželia, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že ani neviedli spoločnú domácnosť. Nepochybne v okamihu, keď L. zomrela a krátko po tom, navrhovateľ v 3. rade pociťoval stratu a bolesť. Postupom času sa však s danou situáciou vyrovnal a v súčasnom období ma inú partnerku s ktorou má 4-mesačné dieťa.

Podľa § 415 Obč. zák. každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že L. C. utrpela úraz na zjazdovke v Jasnej v čase, keď táto bola pre verejnosť uzavretá. Prevádzková doba zjazdovky bola jednoznačným spôsobom označená na pokladniach a na výstražných tabuliach. Táto skutočnosť bola preukázaná najmä vypočutím svedka G. L. ktorý potvrdil, že na okraji zjazdovky boli umiestnené výstražné tabule a piktogramy, na ktorých bol vyznačený čas uzavretia zjazdovky, pričom táto tabuľa bola osvetlená po tom, ako sa ukončila prevádzka lanových dráh a nad tabuľou o rozmeroch 2 x 1 meter blikal aj maják. Zákaz vstupu na zjazdovku v tomto období bola stanovená v prevádzkovom poriadku, ktorý určoval, že s úpravou lyžiarskej trate sa začína pol hodiny po ukončení prevádzky lanových dráh. V predmetný deň prevádzka lanových dráh skončila o 16,00 hod., úraz sa stal o 16,45 hod., teda v dobe, kedy zjazdovka už bola uzavretá. Nebohá porušila aj povinnosť stanovenú v tzv. bielom kódexe, ktorý v časti pravidlá správania sa na lyžiarskej trati, bod 12 stanovuje, že „pred zahájením a po skončení prevádzky dopravných zariadení je zakázaný vstup na lyžiarske trate - hrozí nebezpečenstvo úrazu od strojov upravujúcich trate“. Okrem toho navrhovateľ v

3. rade potvrdil, že keď z reštaurácie odchádzali a na snowboardoch sa chceli presunúť po zjazdovke dole, videli na zjazdovke dve pásové vozidlá. Nie je rozhodujúce, či tieto vozidlá v tom čase stáli alebo sa pohybovali, pretože vzhľadom na všetky ostatné okolnosti bolo zrejmé, že zjazdovka je uzavretá a poškodená mohla predpokladať, že vozidlá sa budú pohybovať za účelom úpravy lyžiarskej trate. Nebohá L. C. nebola zdatnou snowboardistkou, takže o to viac mala používať tú časť zjazdovky, na ktorej sa nenachádzali žiadne prekážky. Na druhej strane sa však súd nestotožnil ani so stanoviskom odporcov v 1. a 2. rade, že úraz sa stal výlučne zavinením poškodenej. Pásové vozidlo, ktorým bol spôsobený úraz, nebolo vybavené zadnými kamerami, aj keď v čase, keď sa úraz stal, odporca v 1. rade disponoval takýmito vozidlami. Vodič videl, že na zjazdovke sa pohybujú lyžiari a musel si byť vedomý toho, že naviják mu zabraňuje vo výhľade na časť pracovného priestoru, čomu mal prispôsobiť výkon svojej činnosti. Vyhodnotením všetkých dôkazov jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti, súd stanovil spoluvinu poškodenej v rozsahu 50 %.

Nakoľko škoda vznikla prevádzkou iného motorového vozidla, prevádzateľom ktorého bol odporca v 1. rade, je daná jeho zodpovednosť za škodu vzniknutú navrhovateľom v súvislosti s nákladmi spojenými s pohrebom a zriadením pomníka v zmysle § 427 ods. 2 Obč. zákonníka. Takisto je daná zodpovednosť odporcu v 1. rade aj za nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla rodičom v súvislosti s tragickou smrťou dcéry v zmysle § 13 ods. 2 Obč. zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, navrhovateľom v 1. a 2. rade vznikol nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom, vrátane nákladov na zriadenie pomníka spolu vo výške 2 255,56 eur, z čoho 50 % je 1 127,78 eur (pohrebné 795,84 eur a náklady na pomník 331,94 eur). V súvislosti s nemajetkovou ujmou súd vychádzal z primeraného finančného zadosťučinenia pre pozostalých rodičov po 10 000,-eur. Pri zohľadnení okolností, ktoré viedli k úmrtiu neb. L., súd priznal navrhovateľom 50 %, čo je 5 000,-eur pre každého z rodičov. Pokiaľ ide o navrhovateľa v 3. rade, tam súd nezistil, že by sa u neho jednalo o taký zásah, ktorý by odôvodňoval finančné zadosťučinenie, a preto voči nemu súd návrh zamietol. Súd ako nedôvodný zamietol aj návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade v časti, pokiaľ sa domáhali priznania renty každý po 312,50 % ako, v časti priznania nákladov spojených s pohrebom vo vyššej sume ako 1 127,78 eur a nemajetkovej ujmy vo vyššej sume ako 5 000,-eur.

Navrhovatelia uplatnili nárok nielen voči prevádzateľovi pásového vozidla, ale aj voči poisťovni.

Podľa § 823 Obč. zák. náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťovni nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poistiteľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pásové vozidlo nebolo povinne zmluvne poistené, nakoľko právne predpisy platné v čase vzniku škody to nenariaďovali. Navrhovateľ mal s odporcom v 1. rade uzavretú iba poistnú zmluvu č. 411004055, ktorou bola poistená zodpovednosť za škodu spôsobenú právnickými a podnikajúcimi fyzickými osobami. Z tejto poistnej zmluvy nevyplýva právo poškodeného domáhať sa priamo nároku na náhradu škody voči poisťovni. Odporca v 2. rade preto vo veci nebol vecne pasívne legitimovaný, a preto súd návrh voči nemu zamietol.

Náhradu trov konania si uplatnili všetci účastníci. Návrhu navrhovateľov v 1. a 2. rade však bolo vyhovené iba čiastočne. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, tam síce rozhodnutie súdu záviselo od úvahy súdu, ale v časti o náhradu úrazovej renty bol návrh zamietnutý v celom rozsahu a v časti o náhradu nákladov spojených s pohrebom boli navrhovatelia úspešní iba čiastočne. Vo vzťahu k odporcovi v 2. rade bol návrh zamietnutý v plnom rozsahu z dôvodu, že pásové vozidlo nebolo povinne zmluvne poistené podľa zákona č. 381/2001 Z. z., čo však navrhovateľom nemohlo byť vopred známe, zvlášť, keď sú občanmi iného štátu. Okrem toho odporca v 2. rade vstúpil do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý mal úspech iba čiastočný. Preto súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p. a vo vzťahu k odporcovi v 2. rade za použitia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. rozhodol tak, že sa žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku, alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Pokiaľ si povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok).